

Harvinaisuuskatsaus 2005

Pasi Pirinen

Katsauksen sisältö

Katsaus sisältää havaintoja yhteensä 60 lajista seuraavasti:

- 1) Birdlife Suomen rariteettikomitean (RK) tarkastamat havainnot Tringan alueelta vuodelta 2005 sekä joitakin aikaisempia havaintoja (Lindholm ym. 2006). Nämä lajit on kirjoitettu isoilla kirjaimilla ilman etumerkkiä. RK-katsauksessa julkaistuja kommentteja on osittain muotoiltu Tringan alueen näkökulman paremmin huomioiviksi.
- 2) Tringan ART:n tarkastamat havainnot vuodelta 2005 sekä joitakin aikaisempia havaintoja. Nämä lajit on kirjoitettu isoilla kirjaimilla ja lajinimen edessä on asteriski, jos ART tarkastaa lajista kaikki havainnot. Asteriski on suluissa, jos ART tarkastaa havainnot vain osittain.
- 3) Joukon erittäin aikaisia tai myöhäisiä ART:n tarkastamia havaintoja, joiden lajinimet on kirjoitettu pienillä kirjaimilla.
- 4) Rengastetut hippiäis- ja taigauunilinnut, joita ART ei tarkasta.

Jos saman lajin osalta on sekä RK:n että ART:n tarkastamia havaintoja on lajinimi luokiteltu RK-lajiksi. Katsauksessa on useimpien lajien (45 lajia) nimen perässä neljä lukua, joista ensimmäinen tarkoittaa ennen Tringaa (ennen vuotta 1974) havaittujen yksilöiden lukumäärää (Pynnönen 1998). Toinen luku kertoo havaittujen yksilöiden määrän vuosina 1974–2004 ja kolmas luku kertoo katsausvuonna 2005 havaittujen yksilöiden määrän. Lopuksi on laskettu yhteen kaikki Tringan alueella kautta aikojen havaitut yksilöt. Havaintojen osalta aluksi on esitetty aikajärjestyksessä kaikki vuoden 2005 havainnot ilman vuosilukua. Näiden jälkeen on esitetty vanhemmat havainnot vuosilukuineen aikajärjestyksessä.

Harvinaisuusvuosi 2005

Vuoden aikana ei nähty uusia lajeja Tringalle. Toiset havainnot saatiin amerikantukkasotkasta, harjakoskelosta, tiiralokista, sinipyrstöstä, kääpiökertusta ja vuoriuunilinnusta. Tringan kolmannet havainnot koskivat arohiirihaukkaa ja aroharmalokkia. Pikkuharvinaisuuksista runsaina esiintyivät lyhytnokkahanhi, jalohaikara, punajalkahaukka, keräkurmitsa, ruokosirkkalintu ja taigauunilintu. Poikkeuksellisen aikaiset havainnot hyväksyttiin suosirristä, riuttatiirasta, pensassirkkalinnusta ja sirittäjästä. Menestyneitä viivyttelijöitä olivat ristosorsa, lapinkirvinen, pajulintu, kuhankeitäjä ja pohjansirkku. Joitakin Tringankin harvinaisuuksia esiintyy Suomen harvinaisuus DVD:llä 2005 (Alho & Jalava 2006).

Aikaisemmista havainnoista pitkään RK:n käsittelyssä olleet Hangon Lintuaseman Haliaksen ja Helsingin Pihlajasaaren syksyn 2004 vaaleakiitäjät olivat uusi laji Suomelle ja Tringalle! Näin vuonna 2004 Tringalle uusien lajien saldo kohosi peräti kuuteen lajiin (Lehikoinen 2006)!

ART:n toiminta 2005-2006

Katsauksessa esitetyt ART-havainnot on käsitelty ART:n viidessä kokouksessa vuosina 2005-2006. Lisäksi pidettiin joitakin sähköpostikokouksia. Näissä kokouksissa käsiteltiin yhteensä 211 harvinaisuushavaintoa. ART-havainnoista hyväksyttiin 142 ja hylättiin 13. Hylkäysprosentti oli siis 8 % (vrt. RK:lla 2005 14 %). Lisäksi Suomen RK:lle annettiin lausunto 53 havainnosta ja Viron RK:lle kolmesta havainnosta. Näihin lukuihin sisältyy myös vuoden 2006 havaintoja eli luvut eivät ole sikäli vertailukelpoisia tämän vuoden 2005 katsauksen havaintojen kanssa. ART:ssä (6 jäsentä) havainto hyväksytään vielä äänin 3-3, jos puheenjohtaja kannattaa hyväksymistä. RK:ssa (7 jäsentä) vastustavia ääniä saa olla enintään yksi havainnon hyväksymiseksi.

ART:n kokoonpano 2005: Asko Rokala (pj), Alekski Lehtikoinen (siht.), Jyri Heino, Timo Janhonen, Antti Mikala, Jarkko Santaharju.

ART:n kokoonpano 2006: Alekski Lehtikoinen (pj), Pasi Pirinen (siht.), Jyri Heino, Timo Janhonen (31.8.2006 asti), Petteri Lehtikoinen (1.9.2006 alkaen), Antti Mikala, Jarkko Santaharju.

ART kiittää vuoden 2006 lopussa toimikunnan jättänyttä Antti Mikalaa kymmenen vuoden urastuksesta toimikunnan hyväksi! Uudeksi jäseneksi Mikalan tilalle vuodesta 2007 alkaen valittiin Andreas Uppstu.

Lyhenteet

Lintujen ikä, puku, sukupuoli yms. voidaan ilmaista useilla eri tavoilla. Lyhenteitä koskeva yleinen ohje löytyy Birdlife Suomen kotisivuilta www.birdlife.fi/lintuharrastus/lintuharrastus.shtml: Suositus kenttähavaintojen merkitsemiseksi (Uusivuori 2006). Ohjetta on muutettu ja päivitetty 2006 ja siihen kannattaa tutustua. Esim. n = varma naaras ja /1 on naaraspukuinen. Tämän katsauksen lyhenteitä on pyritty yhdenmukaistamaan niin, että ne vastaavat yllä esitettyä ohjetta, yleistä maastomuistiinpanokäytäntöä ja ovat mahdollisimman lyhyitä ja kuvaavia.

Esimerkkejä katsauksessa käytetyistä lyhenteistä: Tarkka ikä kalenterivuosina: 1kv = samana kalenterivuotena syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuotena syntynyt, +1kv = ennen kuluvaa kalenterivuotta syntynyt. Muut ikälyhenteet: 1'' = aikuinen lopullisessa puvussa ja 1' = nuorimman ikäluokan yksilö. Sukupuolet: k = koiras, n = naaras, 1/2 = koiras ja kaksi naaraspukuista. Muita lyhenteitä: jp = juhlapuku, tp = talvipuku, vp = vaihtopuku, Ä = laulava, a5 = viiden yksilön parvi, reng = lintu on rengastettu, (v) = linnusta on ollut käytettävissä valokuvamateriaalia, (video) = linnusta on ollut käytettävissä videomateriaalia, (ään) = linnusta on ollut käytettävissä äänimateriaalia, p = paikallinen, m = muuttava. Liikkuvan linnun liikkumissuunta on merkitty englanninkielisillä lyhenteillä (esim. SW = lounas).

Kunnat on lyhennetty seuraavasti: Espoo (Es), Hanko (Ha), Helsinki (He), Hyvinkää (Hy), Inkoo (In), Järvenpää (Jä), Karjaa (Ka), Karjalohja (Kal), Karkkila (Kark), Kauniainen (Kau), Kerava (Ke), Kirkkonummi (Ki), Lohja (Lo), Mäntsälä (Mä), Nummi-Pusula (Num), Nurmijärvi (Nur), Pohja (Poh), Pornainen (Por), Sammatti (Sa), Sipoo (Sip), Siuntio (Siu), Tammisaari (Ta), Tuusula (Tu), Vantaa (Va) ja Vihti (Vi).

Tarkempina paikanniminä on pyritty käyttämään Tiirassa (www.tiira.fi) esitettyjä vakioituja paikannimiä, joita on annettu suosituimmille Tringan alueen havaintopaikoille. Näin tällaisen lintupaikan tarkan sijainnin voi halutessaan tarkastaa suoraan Tiirasta karttaominaisuutta käyttäen ja samoista lintupaikoista käytetään samoja nimikkeitä.

Hyväksytyt havainnot

Suomessa tavatut lintulajit on jaettu viiteen eri kategoriaan (A-E), joiden tiivistetty sisältö on kirjoitettu auki väliotsikoihin. Tarkempaa tietoa eri kategorioiden sisällöistä saa RK:n kotisivuilta (www.birdlife.fi/havainnot/rariteetikomitea.shtml).

Kategoria A (ilmeisesti luonnonvarainen):

***LYHYTNOKKAHANHI** *Anser brachyrhynchus* (2+43+9=54)

6.-7.4. Siu Nordanviksslätten 2p (Ilpo Lumio), **16.4.** Ta Finby Gränd 1p (v) (Timo Janhonen, Janne Koskinen, Jukka Hintikka, Kimmo Hotulainen), **17.-19.4.** Siu Lempans 1p (v) (Voitto Pajulehto, Jan Södersved, Seppo Niemispelto), **17.4.** Hy Ridasjärvi 1 ENE 9 metsähanhen kanssa 7.43 (Ari Ahtiainen ym.), **28.4.-4.5.** Num Oinola 3p (Kalle Virta, Kari Virta ym.), **7.5.** Poh Pohjanlahti 1 N (Esa Ervasti, Kimmo Virta).

10.-15.4.2004 1p, **16.-20.4.2004** 2p Nur Lepsämä (Antti Mähönen, Leo Wallinmaa, Mika I. Koskinen ym.). Hyväksytyt jo aiemmin, mutta tarkennus päivämääriin.

2000-luvun yksilömäärät: -00 **1**, -01 **6**, -02 **1**, -03 **4**, -04 **5** ja -05 **9**. Havaintomäärän kasvun ja havaintojen korkean hyväksymisprosentin vuoksi laji poistetaan ART-listalta 1.1.2007 alkaen.

LUMIHANHI *Anser caerulescens* (3+27+0=30)

1.6.1988 Ha Lintuasema Halias 2 (v) (Matti Lehti, Juha Saari).

Laji siirtyi RK:lta ART:lle vuonna 2000. Lumihanhimäärityksissä tulee muistaa myös eskimohanhen mahdollisuus ja jotkut hanhirsteyvät saattavat muistuttaa lumihanhen toista värimuotoa sinihanhea. Sinihanhi on tavattu Tringan alueella vain kerran 1.6.1996, jolloin sama muuttava lintu nähtiin Ki Porkkalasta ja He Santahaminasta. Lumihanhi on pesinyt Kirkkonummella vuosina 1982 ja 1984 ja on tavattu Tringan alueella viimeksi 12.5.1997.

***PUNAKAULAHANHI** *Branta ruficollis* (1+12+1=14)

23.5. He Lauttasaari Ryssänkärki 1 NNE noin 150 valkoposkihanhen kanssa 5.59-6.00 (Vesa Jouhki).

Ristisorsa *Tadorna tadorna*

4.12. Ha Gåsörsudden 1p (Aleksi & Petteri Lehikoinen, Mikko Heini, Heikki Eriksson). Tarkastettu myöhäisen ajankohdan vuoksi. Pöyhösen (1995) tuntema Tringan myöhäisin havainto 16.11.1930 He Hietaniemi.

AMERIKANTUKKASOTKA *Aythya collaris* (0+1+1=2)

4.5. Kark Pyhäjärvi lintutorni 1jp/ p (v) (Kari & Kalle Virta, Mika Teivonen ym.). Tringan toinen havainto, maan yhdeksäs.

(*)KYHMYHAAHKA *Somateria spectabilis*

23.4. Ki Porkkala Pampskatan 1 +2kv n E hetken paikallisena 7.30-8.20 (Karno Mikkola, Sakari Damski, Matti Jäppinen, Roland Sundström ym.). ART tarkastaa muut kuin jp ja 3kv koiraat.

PILKKANISKA *Melanitta perspicillata* (4+2+2=8)

21.-22.5. Ki Porkkala Pampskatan 1''jp/ p (v) (Jussi Lindström, Matti Jäppinen ym.), **9.6.** Ha Lintuasema Halias 1''jp/ SE/W (Aatu Vattulainen).

Tringan alueen vanhin havainto on vuodelta 1867 ja edelliset vuosilta 1981 ja 1985.

(*)VIIRIÄINEN *Coturnix coturnix*

21.8.2002 Num Kovelankylä Söderkulla 1p (Risto Salo). ART tarkastaa muut paitsi laulavat linnut.

AMERIKANJÄÄKUIKKA *Gavia immer* (0+8+2=10)

12.5. Ha Lintuasema Halias 1jp NE 6.29 (Aatu Vattulainen), **4.6.** He Lauttasaari 1jp E 12.45 (Pekka Rusanen).

Laji siirtyi RK:lta ART:lle vuoden 2007 alussa.

***JALOHAIRARA** *Egretta alba* (2+17+6=25)

7.5. He Lauttasaari Myllykallion lintutorni 1 NE 13.10-20 laskeutui Vanhankaupunginlahdelle (Jukka Salokangas, Andreas Lindén, Pekka Leskelä, Seppo Knuutti), **7.5.** He

Vanhankaupunginlahti Lammassaari lintutorni 1 ↓ p 13.30 sama kuin edellinen (Petteri Hytönen ym.), **13.-14.5.** Num Pusulanjärvi 1p (Kalle & Kari Virta, Heikki Toljander ym.), **14.5.** Es

Laajalahti 1 ENE 5.10-15 (Jyri Heino, Antti Mikala, Ari Veijalainen), **2.6.** Ha Västerfjärden 1p (v) (Tarmo Lehtilä, Jari Nummelin), **1.7.** Ta Segelskär 1 ENE 6.55 (Jörgen Palmgren), **20.11.** Ha

Lintuasema Halias 1p ↑ noin W 9.55-10.10 (v) (Aleksi ja Petteri Lehikoinen, Jarmo Ruoho, Jarkko Santaharju, Kari Soilevaara, Aatu Vattulainen). Kautta aikojen runsain esiintyminen.

2000-luvun yksilömäärät: -00 **3**, -01 **2**, -02 **0**, -03 **0**, -04 **0** ja -05 **6**.

AROSUOHAUKKA *Circus macrourus* (12+81+9=102)

27.8. He Vuosaari maankaatopaikka 1' SW 13.50-55 (Turo Ketola, Petri Shemeikka, Petri Lankila, Jukka Pirttinen), **30.8.** Va Seutula Isoniittu pellot 1 +2kv/ p 17.50-20.40 (Hannu Talvitie), **5.9.** He Vuosaari maankaatopaikka 1' n (v) (Tarmo Lehtilä, Jari Kostet, Markus Varesvuo), **8.9.** Tu Rantamo 1 +2kv/ p 18.40-55 (Mikko Savelainen, Ismo Helenius), **10.9.** Ki Peuramaa 1' (v) (Ville Hyvärinen, Pekka Seppälä, Roland Vösa, Andreas Lindén ym.), **10.9.** In Degerby 1 +1kv n (Andreas Lindén, Roland Vösa), **11.9.** Ha Lintuasema Halias 1 2kv/ W klo 11.53-12.03 (Aleksi Lehikoinen, Jarkko Santaharju, Aatu Vattulainen, Petri Koivisto ym.), **13.9.** Poh Brödorp 1' n (Esa Ervasti, Lasse J. Laine), **17.9.** Ta Finby Gränd 1 +1kv n (Hannu Kormano, Tom Lindroos).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **7**, -01 **23**, -02 **3**, -03 **5**, -04 **6** ja -05 **9**. ART tarkastaa kaikki arosuohaukat 1.1.2007 lukien.

(*)**NIITTYSUOHAUKKA** *C. pygargus*

7.5. He Lauttasaari Myllykallion lintutorni /1 N-NNE 8.05-15 (Andreas Lindén, Jukka Salokangas, Seppo Knuuttila, Pekka Leskelä), **21.5.** He Lauttasaari Kajavakallio 1 +2kv n NNW 11.55 (v) (Jaakko Aarniala, Matti Rekilä, Pekka Rusanen, Ira Teräspuro, Juha Laaksonen, Tuukka Kupiainen ym.), **22.5.** He Lauttasaari /1 2kv (v) (Pekka Rusanen, Tuukka Kupiainen, Rainer Nordlund, Olli-Pekka Pietiläinen, Matti Rekilä, Ira Teräspuro), **1.10.** Poh Päminnen laskettelumäki 1 ad n S/SW 13.10-30 (Kimmo ja Pentti Virta).

Lokakuun havainto on myöhäinen. Pöyhösen (1995) tuntema Suomen myöhäisin 18.9.1983 Kirkkonummella. ART tarkastaa muut kuin ad koiraat.

AROHIIRIHAUKKA *Buteo rufinus* (0+2+1=3)

1.-22.8. Ka Romsarby 1 2kv p (v) (Mikael Ranta, Pertti Virta, Kimmo Virta, Christer Kalenius ym.).

17.9.2004 Ha Täktom 1 2kv (v) (Mikael Wickman ym.).

Karjaan lintu havaittiin mahdollisesti aiemmin Imatralla. Hangon lintu nähtiin todennäköisesti myös Dragsfjärdissä ja Espoossa.

PIKKUKILJUKOTKA *Aquila pomarina* (2+66+4=72)

25.5. Ki Peuramaa a2 E 11.50-55 (Asko Rokala, Matti Pajunen), **2.6.** He Herttoniemi 1 imm E 13.35 (vid) (Petro Pynnönen), **17.-20.6.** Ki Friggesby 1 imm p (v) (Karno Mikkola, Tarmo Lehtilä, Mika Ilari Koskinen ym.), **24.8.** Ki Peuramaa 1 SE/E klo 10.36-53 (Asko Rokala, Christian Catani, Pekka Komi, Esko Lavikka ym.), **24.8.** Es Laajalahti sama kuin edellinen (Mika Ilari Koskinen ym.).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **2**, -01 **3**, -02 **1**, -03 **3**, -04 **5** ja -05 **4**.

Kiljukotkalajeja Suomessa määritettäessä ja määrittäessä arvioitaessa kannattaa muistaa, että lajien risteytyminen on nykyisin jo hyvin dokumentoitua (esim. Väli & Löhmus 2004 ja Helbig ym. 2005). Risteytyminen on säännöllistä Suomen lähialueillakin ja on luultavaa, että risteymiä esiintyy silloin tällöin maassamme. Käytännössä ne ovat tulleet ja tulevat todennäköisesti jatkossakin usein (väärin) määrittetyksi jommaksikummaksi kiljukotkalajiksi. On syytä muistaa, että kaikkia kiljukotkalajien yksilöitä ei tule eikä voi määrittää maastossa hyvissäkään olosuhteissa, ja risteytyminen on varteenotettava selitysvaihtoehto hankalännäköisille linnuille.

ART tarkastaa pikkukiljukotkahavainnot vuodesta 2007 alkaen.

***KILJUKOTKA** *A. clanga* (?+94+2=96)

1.5. He Herttoniemi 1 E (Timo Janhonen, Kimmo Heiskanen), **3.9.** Es Soukan Kasavuori 1 subad/ad SW 13.20-14.00 (Tuomas Immonen, Esko Lavikka).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **3**, -01 **4**, -02 **4**, -03 **6**, -04 **1** ja -05 **2**. Koko 2000-luvun yhteismäärä siis kiljukotkalla 20 ja pikkukiljukotkalla 18 eli määrityksiä tulee tasaisesti kummastakin lajista.

***PUNAJALKAHAUKKA** *Falco vespertinus* (?+169+28=197)

15.5. Ki Porkkala Pampskatan 1/ N (Karno Mikkola, Kari Karhu, Jussi Lindström, Biti Ojala), **20.8.** Ki Peuramaa /1 S/SW (Janne Koskinen, Sakari Damski, Ari Viljanen), **26.-31.8.** Tu Rantamo yhteensä 3'p (v) (26.8. 2p, 27.8. 1p, 29.8. 2p, 30.-31.8. 1p) (Ari Ahtiainen, Pekka Toiminen ym.), **27.-30.8.** In Degerby Tväran pellet 3'p (v) (Heikki Vasamies, Tom Backlund, Pekka Komi ym.), **27.8.** Nur Perttula 1'p (Antti Mähönen), **27.-30.8.** Hy Hyyppärä jousiammuntarata 1'p (Jyrki Svanström, Jari Siven, Ritva Nurmi, Ari Väätäinen, Ari Ahtiainen ym.), **27.-29.8.** Es Pakankylä - Röylä 2'p (v) (Jyri Heino, Ari Veijalainen, Antti Mikala), **27.-30.8.** Por Järvenpään tien varrella 1'p (v) (Matti Rekilän kuvat), **27.-28.8.** Ki Estby 1'p (v) (Pekka Komin kuvat), **27.8.** Vi Selki 1'p klo 9-10 (v) (Jorma Lax), **29.8.** Sip Linnapelto Stationsändan 1 +1kv n p (v) (Andreas Lindén), **30.8.** Kar Grabbacka 1'p (Christer Kalenius), **31.8.** Ki Porkkala Sundsin lintutorni 1' S (Timo Hietanen, Pekka Komi, Ville Supponen), **31.8.** Va Västerkulla Kasaberget 1' (Jari Pääрни), **1.9.** Poh Björnsby 1' W (Esa Ervasti), **2.9.** Ki Porkkala Sundsin lintutorni 1' SSW (Ville Supponen, Mika Aronen, Kimmo Kivirinta, Ismo Saarinen), **2.9.** Ha Tallholmarna Neljän tuulen tupa 1' W 10.15-17 (Matti Koivula, Louis Imbeau, Jacques Ibarzabal, Antoine Nappi), **3.9.** Poh Ekerö 1' E (Esa Ervasti), **15.-20.9.** Nur Nukari 1' p (Ari Ahtiainen, Ilkka Stén, Juhani Laine, Ilkka Reittilä ym.), **17.9.** Va Västerkulla Kasaberget 1 +1kv n (Jari Pääрни, Jari Huttunen, Petri Tamminen, Matti Aivila, Ilkka Reittilä), **25.9.** He Vartiokylä 1' SW 15.00 (v) (Pekka Kankaanpää, ilm. Jyri Heino), **7.10.** Ka Läppträsket 1' SW 14.40-45 (Sami Virta), **30.10.** Nur Kirkonkylä Savikko 1' (Seppo Takatalo).
Kautta aikojen runsain esiintyminen! Jotta tämä huippuvuoden 2005 esiintymiskuva tarkentuisi, toivotaan edelleen ilmoituksia myös uusista linnuista. Edellinen huippu 1996, jolloin 22 lintua. Pöyhösen (1995) mukaan Suomen myöhäisin 13.10.1970 Helsingissä eli vuoden 2005 viimeinen havainto on hyvin myöhäinen. 2000-luvun yksilömäärät: -00 **7**, -01 **5**, -02 **2**, -03 **5**, -04 **4** ja -05 **28**.

***KERÄKURMITSA** *Charadrius morinellus* (28+83+25=136)

15.5. In Degerby a6p ↑ N 10.50-11.30 (Tarmo Lehtilä, Leo Wallinmaa, Raimo Metsomäki), **19.5.** Siu Sunnavik-Billskog a14p, 20.5. vielä a6p (Petteri Tolvanen), **27.-28.5.** Hy Ylentola a5p (Ari Ahtiainen ym.). Siuntion parvi on suurin Tringan alueella nähty.
24.-26.5.1998 He Tuomarinkylä pellet a5p (Tarmo Lehtilä ym.), **23.5.2004** Siu Myrans a2p 12.45- (Tarmo Lehtilä, Jan Södersved ym.), **26.-27.8.2004** He Niskala pellet a7"2'p (Tarmo Lehtilä, Ari Sandstedt ym.).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **2**, -01 **6**, -02 **0**, -03 **0**, -04 **26** ja -05 **25**. Kahden nollavuoden jälkeen kaksi huippuvuotta. Muutonaikaisilla sääoloilla on suuri merkitys lajin esiintymiselle.

Suosirri *Calidris alpina*

18.3.2004 In Torp 1tp p 13.20-55 (v) (Tarmo Lehtilä, Jorma Knaapi, Mika Ilari Koskinen, Jouko Vuokko, Veikko Huhtala, Kai Grönqvist). Tarkastettu aikaisen ajankohdan vuoksi.
Pöyhönen (1995) tuntee lajista Tringan alueelta kaksi maaliskuista havaintoa: Helsingissä 28.3.1967 ja 26.3.1968, joista jälkimmäinen oli myös Suomen aikaisin.

(*)HEINÄKURPPA *Gallinago media*

5.5. Ha Keskusta pihanurmikolla 1/ Å (v) (Sami Tuomela, Andreas Uppstu ym.).
ART tarkastaa 1.8.-15.10. ulkopuoliset havainnot.

***LAMPIVIKLO** *Tringa stagnatilis* (5+76+2=83)

2.-5.6. Ha Täktbukten Kobben 1"p (v) (Mikko Savelainen, Hannu Talvitie ym.), **25.-26.5.** Es Laajalahti 1p (v) (Tarmo Lehtilä, Jyri Heino ym.).

12.-15.7.2004 Hy Kytäjä 1"p (v) (Tarmo Lehtilä, Jari Sivén, Ari Ahtiainen, Jussi Lindström, Leo Wallinmaa, Erkki Hallila, Risto Suksi).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **3**, -01 **3**, -02 **2**, -03 **3**, -04 **1** ja -05 **2**.

***RANTAKURVI** *Xenus cinereus* (6+17+1=24)

28.5. Ha Vedagrundet 1p 8.00- (v) (Juhani Salmi).

7.5.2004 He Vanhankaupunginlahti Lammassaari lintutorni 1p 8.54-13.49 (Kalevi Hiironniemi, Juha Piipponen, Eero Jaakkola, Timo Janhonen, Sami Tuomela, Aleksi Lehikoinen ilm.)

Vuosina 2000-2005 vain yksi havainto vuosittain, paitsi vuonna 2001 ei havaittu lainkaan.

MUSTANMERENLOKKI *Larus melanocephalus* (0+5+1=6)

14.-16.5. In Strand 1”p (Ari Veijalainen, Jyri Heino, Antti Mikala ym.). Lintu kierteli laajemmaltikin löytöpaikan ympäristössä.

Tringan havainnoista kolme keväältä ja kolme syksyltä; ikäluokat **2** 1kv, **2** 3kv ja **2** ad.

TIIRALOKKI *Larus sabini* (0+1+1=2)

10.9. Kark Pyhäjärvi lintutorni 1” (Kalle Virta, Paavo Koli). Suomen ensimmäinen havainto vanhasta tiiralokista.

Tringan aiempi tiiralokki nähtiin 5.10.2004 He Kyläsaaresta ja nopean tiedotuksen ansiosta myös He Lauttasaaresta.

AROHARMAALOKKI *Larus cachinnans* (0+2+1=3)

30.10. Es Ämmäsuon kaatopaikka 1’p (v) (Antero Lindholm, Annika Forsten), **5.11.** Hy Kapulan kaatopaikka 1’p (v) (Jari Siven, Ari Väättäinen).

Espeen ja Hyvinkään nuori lintu oli sama yksilö. Suomen ensimmäinen aroharmaalokki on tavattu 1997 Lahdessa, mutta lajin statuksen taksoni sai vasta 1.12.2003. Havaittuja yksilöitä on Suomesta jo 70. Kleinin (2001) esittämä esiintymisraja Itämerellä (Gotlannin pohjoispuolelta Saarenmaalle) näyttää nykyistenkin havaintojen valossa varsin oikealta ja jyrkältä. Ruotsista on vuodelta 2004 raportoitu noin 790 aroharmaalokkia (Strid 2005), mutta Gotlannin pohjoispuolisista maakunnista, joista RK tarkastaa havainnot, ei ole yhtään hyväksyttyä vaan vain 3 hylättyä havaintoa (Hellström 2005). Viron hyväksytyjen havaintojen yhteismäärä kautta aikojen on kolme (www.eoy.ee) eli sama kuin Tringan alueella.

Riuttatiira *Sterna sandvicensis*

13.4. Ki Rönnskär 1 jp ENE 8.45 (Samuli Lehikoinen). Tarkastettu aikaisen ajankohdan vuoksi. Pöyhösen (1995) tuntema Suomen aikaisin havainto on 17.4.1987 Korsnäsistä. Vuodesta 2004 alkaen ART tarkastaa vain sisämaahavainnot.

(*)MUSTATIIRA *Chlidonias niger*

7.8. Ha Lintuasema Halias 1” vp p (Asko Rokala, Kalle Huttunen, Timo Janhonen, Aleksi Lehikoinen, Aatu Vattulainen), **11.-13.8.** Tu Tuusulanjärvi Halosenniemi 1’p (Jouko Olkio ym.).

1.8.2004 Hy Ridasjärvi 2’p (Tarmo Lehtilä, Ari Ahtiainen).

ART tarkastaa muut kuin jp linnut.

VALKOSIIPITIIRA *Chlidonias leucopterus* (0+15+3=18)

24.5. Ki Lapinkylänjärvi 2” jp p (v) (Markku Jämsä, Sakari Damski, Matti Pajunen, Martti Siponen ym.), **12.8.** Tu Tuusulanjärvi Halosenniemi 1” vp p (Kai Hilditch, Johannes Ijäs ym.). Tuusulan linnun seurana oli nuori mustatiira.

Kautta aikojen kymmenen havaintoa 18 linnusta. Puolet Tringan havainnoista koskee 2-3 linnun parvia.

***PIKKURUOKKI** *Alle alle* (7+13+0=20)

6.11.2004 He Lauttasaari 1tp p 11.15-25 (Roland Vösa). Sama lintu on hyväksytty jo aiemmin

He Hernesaaresta.

VAALEAKIITÄJÄ *Apus pallidus* (0+0+2=2)

24.10.2004 Ha Lintuasema Halias 1'p ↑ NE (v) (Petteri Lehikoinen, Aatu Vattulainen, Timo Hietanen, Jarmo Ruoho, Hannu Jännes ym.), **28.10.-1.11.2004** He Pihlajasaari 1'p (v, talletettu Helsingin yliopiston kokoelmiin) (ilm. RK).

Uusi laji Suomelle! Suomen lintujen käsittelystä on julkaistu tiedote RK:n kotisivuilla (Rariteettikomitean tiedote 26.3.2006) ja lajin määrittämisestä on julkaistu artikkeli Linnut-lehdessä 4/2006 (Aalto & Normaja 2006). Lisäksi Bongariliiton kotisivujen (www.bongariliitto.fi) kuvaosiossa on vaaleakiitäjä- ja tervapääskykuvia kommenttien kera. Pihlajasaaren kuolleesta linnusta on julkaistu kuvia Linnut-lehden numerossa 4/2004.

***MEHILÄISSYÖJÄ** *Merops apiaster* (0+20+2=22)

12.6. He Vanhankaupunginlahti Lammassaari a2p ↑ SW 15.35-17.10 (Jorma Vickholm, Seppo ja Tuula Kajoste, Philip Borg).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **1**, -01 **1**, -02 **0**, -03 **3**, -04 **1** ja -05 **2**.

LYHYTVARVASKIURU *Calandrella brachydactyla* (4+19+2=25)

1.5. Ha Täktom 1p (v) (Dick & Inki Forsman), **8.11.** Ha Vedagrundet 1p (v) (Pekka Toiminen, Paula Sauna-aho, Raine Sainio).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **1**, -01 **0**, -02 **0**, -03 **0**, -04 **1** ja -05 **2**.

TÖYHTÖKIURU *Galerida cristata* (12+2+1=15)

14.6. Ha Tvärminne 1p (v) (Aleksi Lehikoinen, Pekka & Eeva Vakkari, Jörgen Palmgren ym.). Erittäin harvinainen nykyään Tringan alueella. Edelliset havainnot 1993 Tuusulassa ja Hangossa, jossa lintu vietti koko talven 1993-94.

***ISO-/MONGOLIANKIRVINEN** *Anthus richardii/godlewskii*

20.9. Ki Rönnskär 1m 7.55-8.00 (Pekka Pöyhönen, Kari Saarela).

28.10.2003 Ha Lintuasema Halias 1 N/NE 8.30 (Martti Vattulainen, Aatu Vattulainen, Ilkka Lehtinen, Matti Ketola, Eero Haapanen, Petteri Lehikoinen).

Lapinkirvinen *Anthus cervinus*

28.10. Ha Lintuasema Halias 1p (Jarkko Santaharju, Aleksi Lehikoinen, Jonne von Hertzen, Kalle Huttunen). Tarkastettu myöhäisen ajankohdan vuoksi. Sivuaa Pöyhösen (1995) tuntemaa Suomen myöhäisintä havaintoa 28.10.1982 Salossa. Toiseksi myöhäisin 23.10.1985 Viikissä.

***SITRUUNAVÄSTÄRÄKKI** *Motacilla citreola* (3+62+1=66)

5.5. Es Laajalahti Maarinniitty 1/p (v) 15.00-45 (Jyri Heino, Kalevi Hiironniemi, Matti Ketola). ART tarkastaa edelleen kaikki sitruunavästäräkit, myös pesimähavainnot. Laji on pesinyt onnistuneesti He Vanhankaupunginlahdella ainakin vuosina -99, -01, -02 ja -03. Kesiltä 2004 ja 2005 ART odottaa vielä ilmoituksia Viikistä.

2000-luvun yksilömäärät toistaiseksi: -00 **3**, -01 **8**, -02 **10**, -03 **10**, -04 **2** ja -05 **1**.

***VIRTAVÄSTÄRÄKKI** *M. cinerea* (11+165+4=180)

27.3. Ka Päsärträsk Brasbyn silta 1 (v) (Risto Willamo, Teemu Willamo, Christer Kalenius, Hannu Kekkonen, Sirpa Saarenpää), **18.6.** Ha Lintuasema Halias 1/ W/N (Aleksi Lehikoinen, Petteri Lehikoinen), **20.9.** He Pitkäkoski 1 (Tarmo Lehtilä, Veli Niemi), **27.9.** He Etu-Viikki 1p (v) (Kalle Huttunen, Eero Jaakkola).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **4**, -01 **3**, -02 **3**, -03 **5**, -04 **7** ja -05 **4**.

***SINIPYRSTÖ** *Tarsiger cyanurus* (1+0+1=2)

15.4. Es Laajalahti Villa Elfvik /1p (v) (Tommi Päivinen, Tarmo Lehtilä ym.). Vasta toinen havainto Tringalle ja myös hyvin aikainen. Tringan ensimmäinen 10.5.1973 Ki Medvastö /1p, joka on samalla myös Pöyhösen (1995) tuntema Suomen aikaisin havainto lajista.

Pensassirkkalintu *Locustella naevia*

4.-5.5. Ha Lintuasema Halias 1Ä (Petteri Lehikoinen, Aatu Vattulainen, Vilppu Välimäki, Jarkko Santaharju, Pekka Hänninen, Jonne von Hertzen, Alekski Lehikoinen). Tarkastettu aikaisen ajankohdan vuoksi. Pöyhösen (1995) tuntema Tringan varhaisin havainto on 9.5.1980 Ki Rönnskär. Ojala (2001) tuntee havainnon 5.5.1996 Tu Rusutjärvi. ART on hyväksynyt havainnon 5.5.2002 He Vanhankaupunginlahti Pornaistenniemi.

RUOKOSIRKKALINTU *Locustella luscinioides* (0+26+6=32)

12.-20.5. Es Laajalahti 2Ä (ään) (Heikki Vasamies ym.), **13.-23.5.** In Kopparnäs Långvassfjärden lintutorni 1Ä (Tero Laiho, Helge Palmu, Jarmo Koistinen, Mikko Alestalo ym.), **17.6.-1.7.** Ka Läppräsket 1Ä (ään) (Christer Kalenius, Jukka Santala, Pertti Virta, Jörgen Palmgren ym.), **19.-26.6.** He Vanhankaupunginlahti 1Ä (ään) (Taavi Sulander, Markku & Biti Ojala ym.), **1.-4.7.** Es Laajalahti Maarin torni 1Ä (Andreas Uppstu, Markku Vakiala, Pekka Komi).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **2**, -01 **2**, -02 **1**, -03 **2**, -04 **4** ja -05 **6**. Laji on pesinyt onnistuneesti Num Savijärvellä 1992 ja mahdollisesti myös 1991. Laji siirtyy RK:lta ART:lle vuoden 2007 alusta. Laulava ruokosirkkalintu tulisi aina pyrkiä näkemään ja äänittämään.

PIKKUKULTARINTA *Hippolais caligata* (0+8+1=9)

10.6. Mä Ohkola 1Ä (v) (Timo Metsänen, Ari Ahtiainen ym.).

RK tarkastaa vuoden 2004 alusta alkaen vain syksyiset (muualla kuin pesimäpaikoilla 31.7. jälkeen tavatut) pikkukultarinnat. Vuonna 2003 otettiin käyttöön yhteiseurooppalaiset suositukset lintujen luokittelusta, jolloin pikkukultarinnan alalajina pidetystä aavikkokultarinnasta *Hippolais rama* tuli oma lajinsa. Tämän johdosta rariteetikomitea päätti tutkia uudestaan kaikki maamme seitsemän hyväksytyä syksyistä pikkukultarintahavaintoa, sillä Euroopan aavikkokultarintahavainnot ovat lähes poikkeuksetta koskeneet syksyisiä lintuja. Tarkastuksen tuloksena osa aiemmista havainnoista päätettiin hyväksyä lajilleen määritettynä pikkukultarintana, kaksi havaintoa lajilleen määrittämättömänä pikku/aavikkokultarintana ja yksi havainto Suomen ensimmäisenä aavikkokultarintana. Tarkastusprosessista ja aavikkokultarintahavainnosta on julkaistu artikkeli Linnut-lehdessä (Normaja & Aalto 2006).

Seuraava aiemmin hyväksyty syyshavainto on nyt hyväksyty uudelleen lajilleen määritettynä pikkukultarintana: **14.9.1988** He Lauttasaari löydetty kuolleena (HY eläinmuseon kokoelmat). Tuo havainto on Tringan ainoa syyshavainto.

KÄÄPIÖKERTTU *Sylvia nana* (0+1+1=2)

22.10. Ha Lintuasema Halias 1p (v) (Jarkko Santaharju, Jenni Leppänen, Kalle Huttunen, Aatu Vattulainen ym.).

Tringan toinen havainto. Edellinen He Kyläsaaresta 10.-13.10.1975. Suomen edellinen havainto vuodelta 1994, jolloin kaksi lintua.

(*)**HIPPIÄISUUNILINTU** *Phylloscopus proregulus* (4+140+4=148)

30.9. Ki Rönnskär 1 reng (Tatu Hokkanen ym.), **3.10.** Ha Lintuasema Halias 1 reng (Matti Lehti ym.), **7.10.** He Katajanokka 1 kuollut jalkakäytävällä (v) (Franz Betcke, ilm. Markus Lampinen), **9.10.** Ki Rönnskär 1 reng (Pekka Ikonen ym.). Vuoden kaikki havainnot rengastettuja lintuasemilta, paitsi yksi kuollut lintu.

4.-5.10.2003 Nur Röykkä 1p (Ari Ahtiainen, Keijo Hannukainen ym.).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **8**, -01 **1**, -02 **1**, -03 **9**, -04 **5** ja -05 **4**. ART tarkastaa muut kuin rengastetut.

(*)**TAIGAUUNILINTU** *P. inornatus* (5+112+12=129)

11.9. Va Pikkujärvi 1 reng (Heikki Arppe), **13.9.** He Kaisaniemen puisto YKP 1p (v) (Petri Lankila, Pekka Komi ym.), **16.9.** He Tervasaari 1p (Jaakko Aarniala), **17.9.** He Kaisaniemen puisto YKP 1p (Tommi Hartikainen, Pekka Komi, Alekski Lehikoinen ilm.), **19.9.** Es Otaniemi 1p (Ville Supponen, Jukka Ojala ym.), **21.9.** He Kaisaniemen puisto YKP 1p (v) (Ville Supponen, Martti Siponen), **25.9.** Ki Rönnskär 1 reng (Tatu Hokkanen ym.), **27.9.** He Kaisaniemen puisto YKP 1p (Pekka Komi, Alekski Lehikoinen ilm.), **29.9.** He Kaisaniemi 1p (Ville J. Supponen), **29.9.** Ki Rönnskär 1 reng (Tatu Hokkanen ym.), **13.10.** Ha Kappelisatama 1p (v) (Mika Ilari Koskinen, Jari Nummelin, Anu Lindström), **13.10.** Ki Rönnskär 1 reng (Seppo Niiranen ym.). Tästä toisesta pienestä vihreästä maastohavainnosta oli asemarengastuksia enemmän (vrt. pro yllä). 2000-luvun yksilömäärät: -00 **5**, -01 **2**, -02 **1**, -03 **11**, -04 **3** ja -05 **12**. Inoilla ja proilla näyttää olevan sekä hyvät että huonot vuodet noin yhtä aikaa. ART tarkastaa muut kuin rengastetut.

KASHMIRINUUNILINTU *P. humei* (0+6+2=8)

6.11. Ha Länsisatama 1p (Heikki Vasamies ym.), **6.-8.11.** He Vanhankaupunginlahti Kivinokka lintutorni 1p (v) (Christer Casagrande, Timo Tallgren ym.). Kivinokan lintu löytyi syyslaskennassa. Tringan havainnoista neljä eli puolet on huippusyksyltä 2003 ja kaikki havainnot ajoittuvat aikavälille 7.10.-8.11. Varsinkin myöhäisen taigauunilinnun määrityksessä tulisi aina huomioida myös *humein* mahdollisuus. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kutsuääneen.

RUSKOUUNILINTU *P. fuscatus* (0+14+1=15)

5.11. Ha Lintuasema Halias 1p (Jarkko Santaharju, Kaisa Välimäki, Aatu Vattulainen). Kaikki Tringan *fuscatukset* on havaittu aikavälillä 5.10.-6.11. eli esiintymiskausi on hyvin lähellä *humein* vastaavaa. Tringan kuusi siperianuunilintua *P. schwarzi* on havaittu aikavälillä 25.9.-11.10. eli selvästi aikaisemmin.

VUORIUUNILINTU *P. bonelli* (0+1+1=2)

23.10. He Kaisaniemen puisto YKP 1p (v) (Seppo Lindroos ym.). Linnusta on esillä valokuvia Tarsigerin (www.tarsiger.com) ja Bongariliiton kotisivuilla (www.bongariliitto.fi). Tringan ja Suomen toinen havainto, edellinen oli laulava lintu Hangossa kesäkuussa 2000. Lähisukuista ja hyvin samannäköistä itäisempää balkaninuunilintua *P. orientalis* ei ole vielä tavattu Tringan alueella. Suomesta havainnoita on kaksi. Erilaisilla kutsuäänillä on jälleen suuri merkitys näiden vasta toisistaan erotettujen lajien määrittämisessä.

Sirittäjä *P. sibilatrix*

21.4.2004 He Vanhankaupunginlahti Lammassaari 1Än 5.55-6.40 (Petri Saarinen). Tarkastettu aikaisen ajankohdan vuoksi.

Pöyhönen (1995) tuntee Suomesta kolme havaintoa päivämäärältä 22.4: Lemlandista, Porvoosta ja Korppoosta. Ojala (2001) tuntee Tringan alueelta kaksi havaintoa päivämäärältä 22.4.

Pajulintu *P. trochilus*

24.11. He Lauttasaari 1p 13.10-16.10 (Jarkko Santaharju, Jussi Lindström, Tarmo Lehtilä ym.). Tarkastettu myöhäisen ajankohdan vuoksi. Pöyhösen (1995) mukaan Suomen myöhäisin 4.11.1989 He Santahamina.

TULIPÄÄHIPPIÄINEN *Regulus ignicapilla* (0+5+1=6)

5.11. Ki Upinniemi 1/p (Markus Piha, Johan Ekroos). Syyslaskennan piristys. Tringan havainnoista puolet eli kolme on huippuvuodelta 2003.

***PUSSITAINEN** *Remiz pendulinus* (0+38+1=39)

18.10. Siu Myrans 1'p klo 13-15 (Kari Tornikoski, Jan Södersved).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **2**, -01 **0**, -02 **4**, -03 **4**, -04 **5** ja -05 **1**. Havaintomäärät ovat pysyneet tasaisen pieninä ja Tringan ensimmäinen pesintä antaa odottaa itseään, vaikka yksi pesäkin on rakennettu Viikkiin 1993.

Kuhankeittäjä *Oriolus oriolus*

13.10. Ha Lintuasema Halias 1 S (v) (Dick Forsman, Aatu Vattulainen ym.). Tarkastettu myöhäisen ajankohdan vuoksi. Pöyhösen (1995) mukaan Tringan myöhäisin 1.10.1991 Haliakselta. ART on aiemmin hyväksynyt havainnon 3.10.2001 niinkään Haliakselta.

***MUSTAOTSALEPINKÄINEN** *Lanius minor* (2+29+1=32)

4.-9.8. Mä Tikkaro 1'p (v) (O. Elo, Jouko Olkio, Mika Ohtonen, Aleksi Lehikoinen ilm.).

17.5.2004 Es Henttaa 1p (Tarmo Lehtilä, Lari Sihvo, Antti Tenhola), **8.8.2004** Hy Kytäjä 1p 8.30-14.50 (v) (Vuokko Mulari, Tomi Eskola, Ari Ahtiainen).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **1**, -01 **0**, -02 **1**, -03 **0**, -04 **2** ja -05 **1**.

***PUNAKOTTARAINEN** *Sturnus roseus* (3+7+1=11)

13.8. Va Korso 1'p (Samuli Häkkinen).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **1**, -01 **0**, -02 **2**, -03 **1**, -04 **0** ja -05 **1**.

(*)KELTAHEMPPO *Serinus serinus* (12+108+2=122)

20.5. Ha Lintuasema Halias 1 SW (Aatu Vattulainen), **31.5.** Ha Lintuasema Halias 1 SE (Aatu Vattulainen).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **4**, -01 **5**, -02 **4**, -03 **5**, -04 **1** ja -05 **2**. Ilmeisiä pesintöjä Tringan alueelta tunnetaan 1971 Espoossa, 1979 Karkkilassa, 1991 Vihdissä ja 1995 Helsingissä. ART tarkastaa muut kuin rengastetut.

Pohjansirkku *Emberiza rustica*

26.11. Ha Lintuasema Halias 1p (Jyrki Pynnönen, Aatu Vattulainen). Tarkastettu myöhäisen ajankohdan vuoksi. Pöyhösen (1995) tuntema Suomen myöhäisin 21.11.1984 Soini.

***PIKKUSIRKKU** *E. pusilla* (8+42+1=51)

5.5. Ha Lintuasema Halias 1p (Jarkko Santaharju, Jonne von Hertzen, Petteri Lehikoinen, Kaisa Välimäki).

2000-luvun yksilömäärät: -00 **1**, -01 **1**, -02 **3**, -03 **3**, -04 **3** ja -05 **1**.

Kategoria C (ei-luonnonvarainen elinvoimainen populaatio):

***MANDARIINISORSA** *Aix galericulata* (0+8+1=9)

17. ja 21.9. He Vanhankaupunginlahti Lammassaari lintutorni 1p (v) (Markku ja Biti Ojala, Kaj Hällsten, Ilkka Paajanen, Jaana Valo).

Kategoria D (luonnonvarainen tai karkulainen)

HARJAKOSKELO *Mergus cucullatus* (0+2+0=2)

31.10.2004 Hy Ridásjärvi 1 +1kv/ p (Ari Ahtiainen, Mika Ilari Koskinen ym.).

Tringan toinen havainto. Ensimmäinen toukokuussa 2004 Es Suomenojalla.

Kategoria E (lähes varma karkulainen):

***TIIBETINHANHI** *Anser indicus* (0+5+2=7)

8.9. Poh Ekerö a2”p suuressa merihanhiparvessa (Veikko Tulonen), **10.-11.9.** Poh Pohjanlahti a2” 1800 merihanhen mukana (v) (Esa Ervasti, Kai Lunden, Kimmo Virta). Kyseessä samat linnut, joista tehtiin useita havaintoja eri puolilla Pohjaa ja Karjaata aikavälillä **8.9.-13.10.**

***MORSIOSORSA** *Aix sponsa* (0+3+1=4)

6.5. Poh Pinjainen 1jp/ p (v)(Esa Ervasti).

Hylätyt havainnot

Arosuohaukka *Circus macrourus* **10.6.** Ki Porkkala Sundsin lintutorni 1 +2kv n (v), **31.8.** Va Västerkulla Kasaberget 1’, **5.9.** Va Västerkulla Kasaberget 1’, **5.9.** Va Västerkulla Kasaberget 1 subad/, **Pikkukiljuko** *Aquila pomarina* **2.9.** Siu Myrans 1”, **Punajalkahaukka** *Falco vespertinus* **31.8.** He Lauttasaari Myllykallion lintutorni 1m, **2.10.** Kar Romsarby 2kv/, **Lampiviklo** *Tringa stagnatilis* **11.7.** Es Laajalahti 1p (v), **Rantakurvi** *Xenus cinereus* **3.5.** He Lauttasaari 1yöm 0.55-56, **11.8.** He Vanhankaupunginlahti Lammassaari lintutorni 2”1’p, **Ruokki** *Alca torda* **21.9.** Num Oittila Valkerpyy 1p, **Sitruunavästäräkki** *Motacilla citreola* **13.8.** He Viikki 1, **Nokivaris** *Corvus corone corone* **17.4.** Nur Uusikylä 1, **Pikkupajusirkku** *Emberiza pallasi* **19.9.** Ka Domargård /1p.

Isohaarahaukka *Milvus milvus* **11.4.1992** Ha Täktom 1, **Vaaleakiitäjä** *Apus pallidus* **28.10.2004** He Länsisatama 1p, **28.10.2004** He Kaivopuisto Olymptierminaali 1p.

Havainnot, joiden käsittely on RK:ssa kesken

Isolepinkäinen *Lanius excubitor homeyeri* **15.11.-6.12.1998** Es Röylä 1p, **Etelänharmaalokki** *Larus michahellis* **26.7.2004** Es Ämmäsuon kaatopaikka 1’p (v).

Muutoksia tarkastettavissa lajeissa

RK päätti ottaa takaisin tarkastuksen piiriin 1.1.2006 alkaen seuraavan lajin:

Kultasirkku *Emberiza aureola*

RK:lta siirtyy ART:n tarkastettavaksi seuraavat lajit 1.1.2007 lukien:

Amerikanjääkuikka *Gavia immer*

Arosuohaukka *Circus macrourus*

muut kuin +2kv koiraat

Pikkukiljuko *Aquila pomarina*

Valkosiipitiira *Chlidonias leucopterus*

Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla*

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata*

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides*

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

ART päätti lopettaa seuraavien lajien tarkastamisen 1.1.2007 alkaen:

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*

Mandariinisorsa *Aix galericulata*

jp koiraat

Tringan pinnat

Tringan kotisivuilta (www.tringa.fi) löytyvän Heikki Vasamiehen kokoaman epävirallisen listan mukaan Tringan alueella on tavattu 31.12.2005 mennessä **382** lintulajia. Bongari vuosikirjan 2005 mukaan eniten lajeja Tringan alueella on nähnyt Jörgen Palmgren **336** lajilla. Tringan vuodariennätys **257** lajia vuonna 2004 on Andreas Uppstun nimissä. Jorma Vickholm on havainnut pelkästään Helsingissä **304** lajia. Andreas Uppstu on havainnut vuonna 2004 Helsingissä **248** lajia.

Kiitokset

Suuret kiitokset kaikille havaintonsa ajoissa ilmoittaneille sekä kuviaan luovuttaneille! Seppo Niiranen rengastustoimistosta toimitti tiedot rengastetuista hippiais- ja taigauunilinnuista. Alekski Lehikoinen, Jyri Heino, Petteri Lehikoinen ja Antti Mikala kommentoivat käsikirjoitusta. Antero Lindholm salli hyödyntää RK-katsauksen käsikirjoitusta.

Palaute katsauksesta

Kaikki palaute tästä katsauksesta, kuten havaitut virheet ja puutteet toivotaan lähetettävän sähköpostitse: pasi.pirinen@tarsiger.com

Kirjallisuus

Aalto T & Normaja J 2006: Kaikki ei ole vaaleaa mikä kiittää. Vaaleakiittäjän määrittäminen ei ole helppoa. Linnut 41 (4).

Alho P & Jalava M 2006: Harvinaisuudet 2004-2005 – Lintuja ja tunnelmia (DVD). Vakkamedia Oy, Uusikaupunki.

Lehikoinen A 2006: RK:n ja ART:n hyväksymät harvinaisuudet 2004. Tringa 33: 96-101.

Lehikoinen P 2005: Vaaleakiittäjä (*Apus pallidus*) Hangon lintuasemalla – paistaa se aurinko risukasaankin! Bongari Vuosikirja 2004: 32-34.

Lindholm A, Aalto T, Normaja J & Rauste V 2006: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2005 harvinaisuushavainnot. Linnut-vuosikirja 2005: 53-62.

Normaja J & Aalto T 2006: Arkistojen aarteita - aavikkokultarinta ensi kertaa Suomessa. Linnut 41 (2).

Ojala B 2001: Tringan alueen aikaiset keväsaapujat; epävirallinen Biti Ojalan kokoama lista. Tringan kotisivut (www.tringa.fi/lintutietoutta).

Pynnönen J 1998: Länsi-Uudellamaalla ennen vuotta 1974 tavatut lintuharvinaisuudet. Tringa 25: 213-223.

Pöyhönen M 1995: Muuttolintujen matkassa. Keuruu 1995.

Pöyhönen M 2005: Punajalkahaukkojen syksyn 2005 invaasio. Bongariliiton kotisivut (www.bongariliitto.fi).

Uusivuori P 2006: Suositus kenttähavaintojen merkitsemiseksi. Birdlife Suomen kotisivut (www.birdlife.fi/lintuharrastus/lintuharrastus.shtml).

Tringan aluerariteettitoimikunta (ART) tarkastaa havainnot seuraavista lajeista 1.1.2007 alkaen:

Kategoria A (ilmeisesti luonnonvarainen)

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

Lumihanhi *A. caerulescens*

Punakaulahanhi *Branta ruficollis*

Ruostesorsa *Tadorna ferruginea*

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*

ei jp ja 3kv koiraita

Riekkö *Lagopus lagopus*

Kiiruna *L. muta*

Viiriäinen *Coturnix coturnix*

ei laulavia

Amerikanjääkuikka *Gavia immer*

Jääkuikka <i>G. adamsii</i>	ei jp lintuja 1.5.–15.6.
Jalohaikara <i>Egretta alba</i>	
Arosuohaukka <i>Circus macrourus</i>	
Niittysuohaukka <i>C. pygargus</i>	ei ad koiraita
Pikkukiljukotka <i>Aquila pomarina</i>	
Kiljukotka <i>A. clanga</i>	
Punajalkahaukka <i>Falco vespertinus</i>	
Tunturihaukka <i>F. rusticolus</i>	
Pikkuhuitti <i>Porzana parva</i>	
Keräkurmitsa <i>Charadrius morinellus</i>	
Merisirri <i>Calidris maritima</i>	ei ulkosaaristossa 1.10.–31.3.
Heinäkurppa <i>Gallinago media</i>	ei 1.8.–15.10.
Lampiviklo <i>Tringa stagnatilis</i>	
Rantakurvi <i>Xenus cinereus</i>	
Leveäpyrstökihi <i>Stercorarius pomarinus</i>	ei rannikolta ad lintuja 1.5.–15.6.
Tunturikihi <i>S. longicaudus</i>	
Pikkukajava <i>Rissa tridactyla</i>	vain ad linnut
Riuttatiira <i>Sterna sandvicensis</i>	vain sisämaahavainnot
Pikkutiira <i>S. albifrons</i>	vain sisämaahavainnot
Mustatiira <i>Chlidonias niger</i>	ei jp lintuja
Valkosiipitiira <i>C. leucopterus</i>	
Etelänkiisla <i>Uria aalge</i>	vain sisämaahavainnot
Ruokki <i>Alca torda</i>	vain sisämaahavainnot
Riskilä <i>Cephus grylle</i>	vain sisämaahavainnot
Pikkuruokki <i>Alle alle</i>	
Mehiläissyöjä <i>Merops apiaster</i>	
Sininärhi <i>Coracias garrulus</i>	
Lyhytvarvaskiuru <i>Calandrella brachydactyla</i>	
Isokirvinen <i>Anthus richardi</i>	
Iso-/Mongoliankirvinen <i>A. richardi/godlewskii</i>	
Luotokirvinen <i>A. petrosus</i>	vain sisämaahavainnot
Sitruunavästäräkki <i>Motacilla citreola</i>	
Virtavästäräkki <i>M. cinerea</i>	
Sinipyrstö <i>Tarsiger cyanurus</i>	
Mustapäätasku <i>Saxicola torquata maurus</i>	ja alalajilleen määrittämättömät
Viirusirkkalintu <i>Locustella lanceolata</i>	
Ruokosirkkalintu <i>L. luscinioides</i>	
Pikkukultarinta <i>Hippolais caligata</i>	ei muualla kuin pesimäpaikoilla 31.7. jälkeen
Lapinuunilintu <i>Phylloscopus borealis</i>	
Hippiäisuunilintu <i>P. proregulus</i>	ei rengastettuja
Taigauunilintu <i>P. inornatus</i>	ei rengastettuja
Sepelsieppo <i>Ficedula albicollis</i>	
Pussitiainen <i>Remiz pendulinus</i>	
Mustaotsalepinkäinen <i>Lanius minor</i>	
Kuukkeli <i>Perisoreus infaustus</i>	
Punakottarainen <i>Sturnus roseus</i>	
Keltahemppo <i>Serinus serinus</i>	ei rengastettuja
Pikkusirkku <i>Emberiza pusilla</i>	ei rengastettuja

Kategoria C (ei-luonnonvarainen elinvoimainen populaatio)

Mandariinisorsa *Aix galericulata*

ei jp koiraita

Kategoria E (lähes varma karkulainen)

Mustajoutsen *Cygnus atratus*

Tiibetinhani *Anser indicus*

Morsiosorsa *Aix sponsa*

Lisäksi tarkastetaan kaikki uudet fenologiaennätykset ja erityisen poikkeukselliseen aikaan tehdyt havainnot.

Lomakkeiden palautus

Tringan alueen ja tringalaisten RK- ja ART-lomakkeet toivotaan lähetettävän:

Aleksi Lehikoinen

Peltokyläntie 1 E 11

00740 Helsinki

tai sähköpostitse: aleksi.lehikoinen@helsinki.fi

Lomakkeet kannattaa aina täyttää ja lähettää heti, niin havaitut tuntomerkit ovat vielä hyvässä muistissa ja havainnot ehtivät oikean vuoden katsaukseen. Harvinaisuuskatsauksen aikataulua pyritään tulevaisuudessa kiristämään, mistä syystä havainnot tulisi palauttaa viimeistään heti havaintovuoden päätyttyä. Jos harvinaisuuden löytäjä ei itse halua ilmoittaa havaintoa, olisi ilmoituksen tekemisestä hyvä sopia jonkun muun linnun näkijän kanssa, jotta havainto päättyy julkaistavaksi. Nykyään sekä lomakkeiden täyttäminen, että niiden ja kuvien lähettäminen sähköisesti on melko näppärää ja nopeaa. Lisätietoja Tringan ja RK:n kotisivuilta. Paikanniminä suositellaan jatkossa käytettävän Tiirassa esitettyjä vakioituja paikannimiä suosituimmille lintupaikoille. Myös vanhemmat lomakkeet ovat edelleen tervetulleita!

Kuvat ja kuvatestit

Kuva 1. Karkkilan Pyhäjärvellä ihasteltiin jp koiras amerikantukkasotkaa *Aythya collaris*. Vertaa pään muotoa tukkasotkaan. Harmaiden kupeiden etuosa valkoinen, nokan tyvessä ja lähellä kärkeä valkoiset juovat. © Heikki Luoto 4.5.2005.

Kuva 2 A ja B. Inkoon Tväran kolme pelotonta nuorta punajalkahaukkaa *Falco vespertinus* tarjosivat bongareille mukavaa katseltavaa. Huomaa pieni musta naamari ja heikko viiksijuova, alta tumma siiven takareuna sekä päältä kokonaan raidallinen pyrstö. Koko Suomen syksyn 2005 invaasiosta on julkaistu Mikko Pöyhösen yhteenveto Bongariliiton kotisivuilla (www.bongariliitto.fi). Tuon yhteenvedon mukaan vespareita havaittiin Tringan alueella 55 yksilöä, kun ilmoitukset tähän katsaukseen saatiin 30 linnusta. Oletko jo ilmoittanut omat syksyn 2005 vesparisi? © Sampo Laukkanen/Tarsiger.com 30.8.2005.

Kuva 3: Heinäkurppa *Gallinago media* soidinteli Hangon kaupungissa keskellä pihanurmikkoa! Huomaa lyhyehkö tukeva nokka, kapea tumma ohjas ja leveät valkoiset siipijuovat. © Sami Tuomela 5.5.2005.

Kuva 4: Suomenpinna! Nuori vaaleakiitäjä *Apus pallidus* kaarteli Suomen lajilistalle Haliaksella. Suora käsisiiven takareuna, jyrkästi kaartuva käsisiiven etureuna sekä pullea ruumis ovat lajille tyypillisiä piirteitä. Linnun löytäjä **Petteri Lehikoinen** on kertonut havaintotilanteesta Bongari Vuosikirjassa 2004, s. 32-34 (Lehikoinen 2005). © Petteri Lehikoinen 24.10.2004.

Kuva 5. Espoon Laajalahden sinipyrstö *Tarsiger cyanurus* oli vasta Tringan toinen havainto. Kuvasta erottuu oranssit kupeet, tumman rajaama vaalea kurkkulaikku sekä silmärenkas. © Matti Rekilä/Tarsiger.com 15.4.2005.

Kuva 6. Kääpiökerttu *Sylvia nana* yllätti Haliaksen miehittäjät lokakuun lopussa. Huomaa yhtenäisen vaalea yleisväritys, himmeänkeltaiset nokka ja jalat sekä vaalea silmärenkas. © Annika Forsten/Tarsiger.com 22.10.2005.

Kuva 7. Vanhankaupunginlahden Kivinokan kashmirinuunilintu *Phylloscopus humei*. Äänen lisäksi heikko etummainen siipijuova, tummat jalat ja nokka sekä himmeämmän mustat tertiaalit antavat viitteen oikeasta lajista. © Mika Bruun/Tarsiger.com 8.11.2005